

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Svar på høring fra Fylkesmannen i Møre og Romsdal – NOU 2014: 15 Norsk pelsdyrhold - bærekraftig utvikling eller styrt avvikling

I Møre og Romsdal har vi 15 gårdbrukere som driver med pelsdyrhold, om lag 2700 mink og om lag 2500 rev. Disse produsentene er fordelt på 7 kommuner, med tyngde i Ørsta kommune med 7 produsenter. Norsk pelsdyrhold produserer kvalitetsskinn i øverste prissjikt og eksporterer kvalitetsvarer ut i det internasjonale markedet. Pelsdyrhold er ingen stor næring i Møre og Romsdal totalt sett, men for kommunene der det blir drevet har pelsdyrhold betydning for både sysselsetting og verdiskaping i kommunen.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal mener «NOU 2014:5 – Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?» er en god utredning av mange ulike sider ved pelsdyrholdet i Norge. Den dekker utviklingstrekk, rammevilkår for pelsdyrnæringa, etiske spørsmål og virkning på naturmangfold og miljø. Vi kunne ha ønsket en enda dypere utredning av den rolle og betydning fôret har for pelsdyrholdet og andre næringer.

Alternativ 1: Bærekraftig utvikling

Utvalget sier alternativet bærekraftig utvikling krever styrking av konkurransekrafta og legitimiteten til næringa, samt redusering av risiko for påvirkning av naturmangfoldet.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal støtter utvalget i at det er opp til næringa å skape egen konkurransekraft.

For å styrke legitimiteten til næringa må dyrevelferden styrkes. Sjøl med de store endringer i regelverket som har vært ser Fylkesmannen fortsatt store velferdsutfordringer i pelsdyrholdet. Utvikling av nye driftsformer som bedre ivaretar pelsdyras behov, styrking og systematisering av avlsarbeidet, bedre dokumentasjon av dyrevelferd med innføring av elektronisk journalsystem med sentral rapportering, samt mer forskning for bedre dyrevelferd er tiltak Fylkesmannen i Møre og Romsdal støtter.

Pelsdyrgjødsel er konsentrert på plantenæringssalt som nitrogen og fosfor, og utgjør derfor stor fare for vannforurensing. Dette krever gode løsninger for oppsamling og lagring av gjødsel. Gjødsla må utnyttes som en ressurs i landbruket. Pelsdyrfarmer skaper lukt og støy, og dette kan være generende i nærområda.

Vi foreslår at det innføres bedre rutiner for utnytting av pelsdyrgjødsel ved:

- Gode, tette oppsamlingssystem for gjødsla som ikke medfører avrenning
- Det blir stilt krav til eget spredeareal eller langsiktige avtaler om spredeareal
- Spredearealet for pelsdyrgjødsel blir basert på reelt fosforinnhold
- Plassering av pelsdyrfarmer baseres på arealplaner der det tas hensyn til lukt og støy.

Rømt mink fra pelsdyrfarmer og avkomma etter disse er en av de største skadelige virkningene på flere våtmarks- og sjøfuglarter. Det blir satsa mye midler på å fjerne mink fra ulike verneområder, men mange steder ligger det ikke til rette for dette.

Det må satses sterkere på forebyggende tiltak mot rømming av pelsdyr. Fylkesmannen vil anbefale at det innføres rutiner som sikrer dette, basert på en før-var holdning. Dette bør omfatte:

- Fortsatt forbud mot oppdrett av andre arter enn amerikansk mink, fjellrev (blårev) og raudrev (sølvrev m.v.).
- Bygningsmessige tiltak med dobbeltsluser o.l. som hindrer rømming.
- Overvåking med feller som fanger dyr utenfor farmen, herunder evt. tidligere rømte dyr.
- Varslingsplikt til Mattilsynet og miljøstyresmakter ved rømming.
- Krav til beredskapsplan og tilgang til gjenfangstutstyr innen 4 timer etter rømming
- Bransje- og sektoransvar for tiltak mot rømte dyr i tidligfase, tverrsektorielt arbeid senere.

Alternativ 2: Styrt avvikling

Ved krav om nedlegging av pelsdyrhold vil alternativet for mange pelsdyrholdere i Møre og Romsdal være å gå ut av næringa. Omstilling til anna landbruksvirksomhet vil i mange tilfeller ikke være en mulighet.

Fylkesmannen støtter utvalgets anbefaling om at et eventuelt forbud mot pelsdyrhold bør komme i kombinasjon med en form for kompensasjon.

Anbefaling:

Fylkesmannen i Møre og Romsdal ser helst at man finner grunnlag for å velge alternativ 1-bærekraftig utvikling, da det vil ha stor betydning for aktørene i næringa og for den lokale verdiskapinga. Forutsetninga er at man klarer å oppfylle kriteriene det er redegjort for tidligere i dokumentet.

Dersom man derimot velger avvikling av pelsdyrnæringa, forutsetter Fylkesmannen i Møre og Romsdal at det blir fulgt opp med en kompensasjonsordning slik utvalget skisserer.

Med hilsen

Anne Berit Løset (e.f.)
Landbruksdirektør

Marianne Aas Halse

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.